Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 177 (677) ♦ Субота, 18 вересня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

- ВРІЖЕМО ДУБА? - ТІЛЬКИ В ОБУМОВЛЕНИЙ ПРИРОДОЮ ЧАС, - кажуть наші лісівники і примножують народне багатство.

Абзац з листа

Найбільшою нині небезпекою, особливо для майбутньої генерації, є наше ставлення до навколишнього середовища. Гинуть ріки, отруюємо грунт, повітря. Потрібні великі кошти, щоб поліпшити якість води, повітря, землі. Це безсумнівно. Та потрібні насамперед воля, бажання, відповідальність кожного за сьогодення і майбутнє.

Й.ВАСИЛЕВСЬКИЙ.
Дніпропетровськ.

Дерева не скаржаться, хоча їм теж болить

Яких тільки поетичних епітетів не придумала людина про ліс — це і легені планети, і зелений друг, і джерело здоров'я і т.ін. А як ставляться до лісу в самому Міністерстві лісового господарства України? З цього запитання і розпочалася наша розмова із заступником міністра Миколою Колісниченком.

— Всі ці епітети правильні, але в нас ставлення до лісу дещо прозаїчніше. Передусім дбаємо про єдину державну політику ведення лісового господарства, оскільки незлагодженість дій — тільки на шкоду державі. Сьогодні ліси займають 8,62 мільйона гектарів, що становить 14,3 відсотка загальної площі України. Мало це чи багато? Якщо порівнювати з іншими європейськими державами, то це середній показник. Але в той же час у нас лише 6 відсотків лісових насаджень можна вирубувати, решта — молодняк та середньовікові дерева. Причини відомі — після війни дбали передусім про відбудову об'єктів народного господарства, житла для людей, а про відтворення лісу не те що забули — просто не було потужностей, щоб відтворювати з такою ж швидкістю, як вирубували.

(Закінчення на 3-й стор.)

На знімках: у Козинському лісництві біля Києва; начальник відділу охорони і захисту лісу об'єднання «Київліс» Петро Дурський, начальник управління охорони і захисту лісу Мінлісгоспу Анатолій Мороз, лісничий і лісник Козинського лісництва Михайло Головецький та Микола Тимченко; заступник міністра Мінлісгоспу Микола Колісниченко.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Економіка України:

ПАНІКА, ЯК І КУРС ДОЛАРА, ШТУЧНІ

Полемічні нотатки народних депутатів В. Мельничука та О. Мороза читайте на 4-5 стор.

Продиктовано в номер

Зустріч з послами

Перший заступник міністра закордонних справ України М.Макаревич прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Індії в Україні Судхір Тукарам Деваре на його прохання. Обговорювалися питання подальшого розвитку двосторонніх відносин. М.Макаревич також прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Перу в РФ, призначеного за сумісництвом Надзвичайним і Повноважним Послом в Україні, Армандо Лекарос де Коссіо. Відбулася бесіда, в ході якої Армандо Лекарос де Коссіо вручив М.Макаревичу копію вірчих грамот. Того ж дня перший заступник міністра закордонних справ України прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Чилі в РФ, за сумісництвом Посла в Україні, Джеймса Холгера.

Що порадить брат королеви

16 вересня у Києві відбувся одноденний семінар «Бриткенсалт», організований посольством Великобританії в Україні. Відкрив його Його Королівська Високість герцог Глостерський, перший двоюрідний брат Королеви Єлизавети II. У 1978 році він став президентом Асоціації Британських Консультантів — некомерційної організації, до якої входять 300 незалежних консалтінгових компаній.

В рамках семінару відбулася презентація британських консалтінгових фірм, велася робота в групах сільського господарства та постачання харчових продуктів, виробництва та збереження енергії, транспорту, охорони навколишнього середовища, перебудови промисловості та приватизації спільних підприємств та приватних інвестицій. Презентувалися також програми фінансування з боку міжнародних установ (Всесвітнього банку, Європейського Банку Реконструкції та Розвитку, Програми ЄС з технічної допомоги країнам СНД, Британського Фонду Ноу-Хау) та фінансові пропозиції.

Київ — Пекін

За цим маршрутом сьогодні вилітає літак Іл-62 об'єднання «Авіалінії України», яке відкриває регулярне сполучення між Україною і КНР. «Авіалінії України» щотижня здійснюватимуть рейси з Києва не тільки до Пекіна, а й до Тяньцзиня, великого промислового і портового міста Китаю, де проживає близько 10 мільйонів чоловік. Отже, ділове співробітництво між Україною і Китаєм з відкриттям нових регулярних рейсів отримає свіжий імпульс.

Про відкриття восьмої сесії Верховної Ради України дванадцятого скликання

Відкриття восьмої сесії Верховної Ради України дванадцятого скликання відбудеться 21 вересня 1993 року о 10-й годині ранку в Сесійному залі Верховної Ради України, вул. М.Грушевського, 5.

До відома депутатів Верховної Ради України

Реєстрація народних депутатів України, які прибули на восьму сесію Верховної Ради України, провадиться в Будинку Верховної Ради України, вул. М.Грушевського, 5. Вхід з 2-го під'їзду, телефон 293-06-79.

ВІННИЦІ—630, ГОРОДКУ—500

У зв'язку з цими ювілейними датами, відколи було засновано перлину подільського краю місто Вінницю та древнє поселення, що перебувало на перехресті вікових історичних подій у становленні Української держави, нині районний центр Городок Хмельницької області, Президент України Леонід Кравчук надіслав щирі привітання їх мешканцям. Він висловив переконання, що нинішні покоління примножуватимуть і збагачуватимуть свій рідний край в ім'я незалежної України.

Л. Кравчук побажав мешканцям містювілярів щастя, здоров'я, достатку, творчої наснаги, чистого неба над родючою землею.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Відбулося засідання Комісії з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин, на якому розглянуто проект Договору про створення економічного союзу (співтовариства). Були висловлені аргументи як на його підтримку, так і проти. Відбулася дискусія щодо проекту програми діяльності уряду України.

На засіданні Комісії у закордонних справах обговорено питання щодо ратифікації Договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між Україною та Республікою Грузія, Договору між урядом України та урядом Литовської Республіки про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах та Конвенції про захист Чорного моря від забруднення. Народні депутати працювали також над проектами Кримінального кодексу, Закону «Про міжнародний комерційний арбітраж».

Члени Комісії з питань економічної реформи і управління народним господарством розглянули ряд законопроектів, поданих Кабінетом міністрів та розроблених робочими групами Комісії. Подано зауваження до запропонованого урядом проекту Закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо питань підприємництва.

Комісія з питань гласності та засобів масової інформації детально розглянула проект Закону про захист інформації в автоматизованих системах, поданий урядом. У зв'язку з тим, що цілий ряд його положень потребує істотних уточнень, зроблено висновок про необхідність доопрацювання законопроекту. Розглянувши пропозиції Генеральної прокуратури про внесення доповнень до Закону про друковані засоби масової інформації щодо припинення діяльності друкованих видань, заснованих об'єднаннями громадян, у разі ліквідації цих об'єднань. Комісія висловилася проти внесення цих доповнень. Обговорено інформацію про стан рекламної діяльності. Депутати дійшли висновку про доцільність розробки проекту Закону про рекламну діяльність в Україні. З цією метою створено робочу групу.

Прес-центр Верховної Ради України.

НАВІЩО СІЯТИ ВОРОЖНЕЧУ?

Твердження газети «Правда» щодо антиросійської політики Президента України є вигадкою і брехнею

Київ. Грубою фальшивкою назвав керівник прес-служби Президента України Володимир Шляпошников публікацію в номері газети «Правда» за 15 вересня матеріалу під заголовком «Головний противник — це Росія». Ніякого спільного надзвичайного засідання «Ради оборони і безпеки Всеукраїнського конгресу і комітету оборони і безпеки уряду України» 7 вересня, як стверджує газета, Президент України Леонід Кравчук не проводив. Мало того, в Україні таких органів немає. Як відомо, Президент очолює Раду оборони країни. І твердження газети про те, що доповідь, яку нібито зробив Президент на цьому засіданні, мала характер антиросійської спрямованості, є вигадкою і брехнею.

Володимир Шляпошников заявив, що позиція Президента України стосовно Росії давно відома, вона не змінилася. Леонід Кравчук виступав і виступає за те, щоб між Україною і Російською Федерацією стосунки будувалися на взаємовигідній основі, мали дружній характер. (Укрінформ).

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

16 вересня відбулося засідання Президії Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради І. С. Плющ, члени Президії, народні депутати проаналізували політичну і соціально-економічну ситуацію, що склалася в країні, шляхи виходу з кризового стану. Визначено першочергові дії Верховної Ради, її Президії, постійних комісій.

У тісному зв'язку з проблемами сучасного життя обговорено питання організації роботи восьмої сесії Верховної Ради, намічено орієнтовний перелік питань, які розглядатимуться на сесії і зокрема на пленарних засіданнях 21—24 вересня.

Передбачається першочергово розглянути питання про Комплексну програму дій уряду щодо стабілізації фінансової системи та виходу економіки України з кризи, про проект Договору про економічний союз (співдружність), про референдум щодо довір'я (недовір'я) Президенту та Верховній Раді України, про проект нової Конституції України.

Президія розглянула питання про Державну програму демонополізації і розвитку конкуренції на 1993—1995 роки, проаналізувала подані Кабінетом міністрів та постійними комісіями Верховної Ради України проекти деяких законодавчих актів, які після відповідного доопрацювання мають вноситись на розгляд Верховної Ради.

Розглянуто також інші питання державного життя України.

ПРИСВОЄНО ПОЧЕСНІ ЗВАННЯ

За великий особистий внесок у розвиток української національної культури і підготовку музичних кадрів Указом Президента України великій групі композиторів та працівників музичних закладів 16 вересня присвоєно почесні звання «Заслужений діяч мистецтв України», «Заслужений артист України», «Заслужений працівник культури України».

БУДУТЬ В КРИМУ ВИБОРИ, БУДЕ... ПРЕЗИДЕНТ

17 вересня сесія Верховної Ради Криму прийняла два закони — «Про вибори Верховної Ради Криму» та «Про вибори Президента Республіки Крим». Ухвалено й відповідні постанови про введення згаданих законів у дію.

Виборчий закон передбачає застосування змішаної системи. Парламент налічуватиме 80 депутатів — 68 одержать мандати від округів, 12 — від партій. Квоти для представників депортованих народів не передбачаються.

Введення інституту президентства в Республіці Крим передбачено її Конституцією.

Анатолій ПОЛОНСЬКИЙ.
Крим.

ГАЛИЧАНИ ПРОТИ ЕС

У Львові на позачерговій сесії обласної Ради депутати відзначили загострення політичної ситуації в Україні у зв'язку з намірами керівників держави сформувати новий економічний союз, домовленостями з Росією щодо ядерної зброї і Чорноморського флоту.

Сесія прийняла звернення до Президента України, Верховної Ради та населення Львівщини. Депутати зажадали від Президента прийняти відставку прем'єр-міністра і сформувати новий реформаторський уряд, не підписувати з Росією будь-яких угод, що посягають на державний суверенітет України, негайно розробити чіткий графік виводу російських військ з території України, а також створити Всеукраїнську комісію з розслідування злочинів ВКП(б) — КПРС.

На сесії виступили також представники Тернопільської та Івано-Франківської Рад, які закликали до єднання зусиль галичан у відстоюванні інтересів держави, захисті її незалежності.

Віктор КОБЗАРЕНКО,
прес-секретар обласної Ради народних депутатів.
Львів.

Ради сьогодні і завтра

«НЕ ХОЧУ ОБДУРЮВАТИ ВИБОРЦІВ»

Депутат міськради добровільно складає свої повноваження. Чому?

Спочатку дещо про співбесідницю. Світлану Нісілевич в Одесі зараз знає багато хто як активного прибічника економічних реформ (кероване нею експериментально-творче підприємство «Сцена» ще в 1987 році стало одним з перших в Україні приватизованих підприємств), ініціативного і впливового депутата міської Ради (з її «подачі» прийнято ряд прогресивних рішень), безкорисливого благодійника (не без її участі в місті здійснюються чимало акцій на підтримку й захист бідних, інвалідів, ветеранів, дітей).

Процвітаючий бізнесмен і шанований депутат—отаке поєднання, здавалося б, задовольнить будь-кого. С. Нісілевич— не задовольнило.

— **Чому, Світлано Семенівно? Чому ви, до думки якої колеги так прислухалися, чий голос у міськраді немало значив, раптом вирішили скласти свої депутатські повноваження?**

— Не раптом. Я ще торік зробила таку спробу, та піддалася умовлянням колег і відклала заяву. Нещодавно разом з групою депутатів виступила з пропозицією про саморозпуск Ради. Більшість, однак, ідею не підтримала. Тепер ось, після непростих роздумів, вирішила таки скласти депутатські повноваження. Роблю це цілком усвідомлено, сподіваючись, що такий крок розбудить совість багатьох у нашому депутатському корпусі, додасть людям сміливості й вони наслідують мій приклад.

— **Тобто, іншими словами, ви поставили собі за мету розвалити міську Раду?**

— Аби її місце зайняла інша, більш життєздатна й життєдіяльна структура. Маю надію, що самовідставка депутатів підштовхне, прискорить перевибори Ради. Навіть не так самі перевибори, як зміну структури влади, структури управління містом. Бо нинішня — нікуди не годиться. Вона не краща, ніж була до останніх виборів, тобто за часів, коли Радам ширма, використовувалися компартійними органами для здійснення свого повновладдя.

— **Не перебільшуєте? Адже, погодьтеся, становище Рад тепер змінилося. Всі головні питання вони розглядають і вирішують зараз самі, без чийогось диктату.**

— То здебільшого тільки одна видимість. Насправді, все тупцює на місці. Рішення, особливо прогресивні, блокуються, не виконуються. І це, вважаю, не стільки вина, скільки біда Рад усієї нашої владної, управлінської системи. Вона, по-перше, дуже й дуже громіздка. Уявіть тільки собі: у місті — вісім районів, у кожному — своя Рада, де більш як по сотні депутатів, свої виконкоми; далі — міськрада, в якій майже дві з половиною сотні депутатів, її виконком з відділами й управліннями: а ще ж є обласна Рада й облдержадміністрація з десятками, сотнями чиновників, що теж поширюють свою владу на місто. По-друге, у цьому величезному депутатському корпусі, у цій незліченній чиновницькій раті дуже мало професіоналів, зовсім немає, вважай, спеціалістів з проблем ринку — політиків, економістів, управлінців, юристів. Одні депутати просто не знають, що воно таке — ринок, інші — теж не уявляють, але водночас ненавидять його усіма фібрами своєї душі. Ось і спробуй тут пробити рішення, яке б наблизило місто до ринкових відносин. Марна трата сил і часу. А коли щось і робиться, то в спотвореному вигляді. Саме так проходить у місті, зокрема, комерціалізація торгівлі й сфери послуг. Так, чиновники, використовуючи недосконалість нашого законодавства, душать дрібні й середні підприємства, через свою вони приписують свою діяльність. Спробуйте зараз собі пошити, приміром, щось з одягу — таких ательє вже майже не залишилося. Підприємці знову спрямовують свої капітали у тіньові сфери. Хіба це на користь людям, місту? Таке становище, скажете, у цілому в країні. Мабуть, що так. Але ж наша Рада нічого, по суті, не зробила, аби якось вплинути на ситуацію. Не б'є, нарешті, на сполох, щоб привернути увагу структур столиці. Пливемо, як мовиться, за течією. А вона ж, може бути, несе у прірву.

Ні, потрібно міняти систему — тільки тоді можна сподіватися на рух уперед.

— **І яким же бачиться вам управління містом?**

— Зрозумійте, я не проти Рад взагалі, не проти виборних органів. Хай у місті будуть чи то Рада, чи Дума. Невелика, в кількості десь 25—30 осіб — професіоналів у своєму ділі. Нехай працюють вони не на самодіяльних засадах, як зараз, а одержують за свою роботу платню. Цей орган при мерові міста прогнозував би ситуації, радив, що та як краще зробити. А мер зі своїм найманим апаратом мав би займатися додержанням правопорядку й чистоти в місті, муніципальним будівництвом, збиранням податків, прийомом делегацій, і аж ніяк не економікою. В одному із зарубіжних міст я якось запитала тамтешнього мера: хто у вас займається проблемами економіки — я хотіла б з ним перебалакати? Так він відповів: у нашому місті таких тисяча і одна особа — президенти компаній, саме вони і займаються економікою. То зовсім не наша справа.

Отак мало б бути й у нас. Тим більш, що Одеса хоче стати вільною економічною зоною. Економічним розвитком її керував би, скажімо, губернатор, виборне правління, до якого увійшли б підприємці, банкіри.

— **Повернемося, однак, до вашої відставки з депутатського поста. Чи не зрадили ви тим самим довір'я ваших виборців? Адже вони давали вам якісь накази, на щось сподівалися...**

— Не виключаю, що думки з приводу цього можуть бути різними. Та з свого боку я хочу сказати: депутатство залишаю з чистою совістю. Своїх виборців я ні разу не обманула. І те, що обіцяла під час виборчої кампанії, — а я не обіцяла ні квартир, ні телефонів, ні якихось інших благ, — я чесно виконувала: боролася, скільки вистачало сил, за збільшення в місті комерційних підприємств, розширення ринкових відносин, допомагала бідним, інвалідам, дітям. І більше зробити за цих умов я не могла і не зможу. На цьому етапі, вважаю, Ради у тому вигляді, якими вони є, лиш усе гальмують. Тому не хочу далі обдурювати своїх виборців, вкупі з іншими депутатами створюючи видимість їх корисності.

— **Але ж, мабуть, відмовляючись від роботи у складі Ради, ви, Світлано Семенівно, втрачаєте немало можливостей — і для себе особисто, і для допомоги конкретним людям, і для розв'язання проблем міста?**

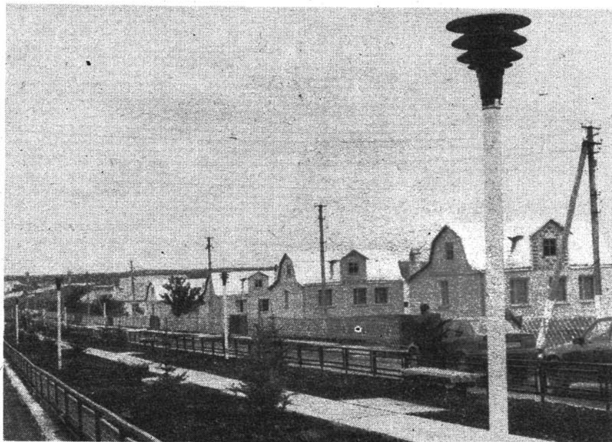
— Не думаю. Спробуйте-но знайти людину, яка б сказала, що Нісілевич хоч раз використала своє депутатство, аби вибити якість пільги для свого підприємства, — не знайдете. А щодо всього іншого, то вихід із Ради лише розв'яже мені руки. Бо, будучи депутатом, я змушена була все-таки виконувати рішення більшості, хоча далеко не завжди з ними погоджувалася. Тепер же, ставши вільною від зайвої, навіть, не побоюся сказати, шкідливої структури, я зможу керуватися в громадсько-політичній діяльності, яку не збираюся залишати, лиш своїми власними переконаннями. Як співголова «Гільдії одеських підприємців» прагнутиму активізувати її діяльність, захищатиму, на основі нових законів України, права молодих бізнесменів, всіляко сприятиму розвитку малого й середнього підприємництва, спрямовуватиму зусилля заможних людей міста на благодійництво.

А ще, безперечно, активно працюватиму на ідею, заради якої залишила депутатство, — створення нової, прогресивної системи управління містом, куди прийдуть нові люди — знаючі, ініціативні й відповідальні.

Інтерв'ю взяв
Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Одеса.

СЕЛО НА НАШІЙ УКРАЇНІ

Фоторепортаж

Дніпропетровщина. Вересень 1993-го. Як ми вже повідомляли, тут у Синельниківському районі відбулася конференція «Кроки відродження», що у часі збіглася з 50-річчям визволення краю від фашистських загарбників.

54 відроджених села за чотири місяці, нові будинки, шляхи, водо- і газопроводи. Добре попрацював Представник Президента в області Павло Лазаренко і його команда, всі будівельники. І кошти, і техніка, і люди для добрих справ — все знайшлося. Недарма кажуть: хто хоче зробити — шукає можливості, хто не хоче — відшуковує причини.

У людей — щира радість. Така рідкісна в наші дні.

Сьогодні, коли ми друкуємо цей фоторепортаж, цінні подарунки за добру працю і поздоровлення приймають будівельники Дніпропетровщини.

Фото Анатолія ***КРАСНОЖОНА.***

ДЕРЕВА НЕ СКАРЖАТЬСЯ,

ХОЧА ЇМ ТЕЖ БОЛИТЬ

(Початок на 1-й стор.).

— Миколо Васильовичу, і все ж таки, який, так би мовити, має вигляд лісове господарство на фоні сьогоднішнього економічного спаду в Україні!

— Можу лише сказати, що ми не допустили спаду як у виробництві, так і у відтворенні лісу. Садимо навіть більше, ніж вирубуємо. За рахунок чого? Передусім прагнемо заліснювати неугіддя, степову зону. До речі, південь України потребує особливої уваги. На жаль, там нас не завжди розуміють господарські керівники. Як наслідок, щороку, зникають десятки, якщо не сотні малих річок, землю роз'їдає ерозія. А цього не було б, на мою думку, якби обабіч малих річок заліснена смуга сягала 50, середніх — 200, а великих, як Дніпро, 500 метрів. І якби подекуди не розорювали до 90—95 відсотків всіх земель.

Щодо того, який ми маємо вигляд, то ви знаєте, що кипляча вода в казані має скрізь однакову температуру. Так і в нас — проблеми ті ж, що і скрізь в державі. Зокрема, з технікою, яку ми раніше одержували з Росії, — це механізми, лісовози, пальне і т. ін. Однак шукаємо і знаходимо вихід зі скрути. Зокрема, один відсоток деревини продаємо за кордон, а на зароблені кошти закуповуємо необхідні механізми.

Останнім часом ми наче почали соромитися вислову, що основне наше багатство — люди, але насправді так воно і є. Без цих 100 тисяч прекрасних трудівників, які працюють в лісовому господарстві, ми не змогли б досягти стабільності в роботі. Лісник з Вінниччини Микола Щур, лісоруб Ігор Тарасов та бригадир столярного цеху Євген Сумарів з Житомирщини, водій лісовоза Мар'ян Матківський з Тернопільщини, майстер Марія Розумна з Херсонщини, помічник лісничого Володимир Іванчук з Тернопільщини, тракторист-машиніст Анатолій Фурс з Чернігівщини, лісник Віталій Пивоваров з Донеччини, єгер Тодор Клим з Буковини та тисячі інших є тим золотим фондом, без якого важко уявити наше лісове господарство.

— Однак окрім глобальних проблем у вас, напевне, існують і суто внутрішні!

— Звичайно. Це і пожежі, і пошкодження лісу шкідниками, і нерозуміння на місцях. Ті, які залежать лише від нас, прагнемо вирішувати оперативно. Приміром, від пожеж раніше гинуло до 10 тисяч гектарів лісових насаджень. І винні у 99,9 відсотках були люди, які необережно поводилися з вогнем, а інколи й свідомо підпалювали ліс. Цього року завдяки залученню до охорони лісу новостворених підрозділів, використання вертольотів втрати від пожеж зменшилися вчетверо. Нашими науковцями розроблено нові біологічні препарати, кожен з яких діє, наприклад, лише на один вид шкідників і не завдає шкоди ні фауні, ні людині. Потребує удосконалення наше законодавство у боротьбі із розкраданням лісу. Адже штрафи, які ми можемо накласти, у 300 разів менші, ніж вартість одного кубометра деревини. Низька і заробітна плата працівників, однак розуміємо, що живемо у важкий час і від скарг достаток не збільшується. Тож напередодні свята хотів би побажати всім працівникам лісового господарства мужності, щастя в особистому житті, міцного здоров'я.

Інтерв'ю вів
Василь ТУГЛУК.

МИ — НЕ БІДНІ...

Стратегія реформування економіки України

Заяви про необхідність розпродажу національних багатств — безвідповідальні

Україна в небезпеці. І небезпека ця йде не від зовнішнього ворога, а від високих державних службових осіб, готових розпродати її багатства. Президент заявляє про можливий продаж Чорноморського флоту, Прем'єр-міністр — за продаж нафтопереробних заводів, віце-прем'єр Василь Євтухов — про необхідність легалізації мафіозних структур і тіньової економіки. І все це пропонують робити у зв'язку з якимись міфічними боргами, що їх завинила Україна Росії. Ніби Україна вже отримала 16 відсотків своєї власності за кордоном, 16 % Тихоокеанського, Північного і Балтійського флотів, 16 % закордонної власності міжнародних агентств і представництв колишнього Союзу, свою частку Золотого і Алмазного фондів, іншого загальносоюзного майна, одноосібно привласненого Росією. Україна, як одна із правонаступниць Радянського Союзу, мусила б усе це отримати, поставити це питання перед світовим співтовариством та Міжнародним судом в Гаазі. Чомусь цього не робиться. Натомість під акомпанемент заяв найвищих службових осіб виконавчої влади про економічний крах, фінансове банкрутство, неконтрольованість економічної ситуації (ким?), величезний (?) зовнішній борг і так далі робляться спроби вже вкотре обдурити український народ.

Економічна ситуація складна, проте паніка — штучна

Економічна ситуація справді складна, але вона не є такою, якою постає із розрахунків уряду. В них, зокрема, говориться, що очікуване падіння промислового виробництва у 1993 році становитиме 12 %, національного доходу — 18 %. В той же час показник виробництва електроенергії, передбачений в урядовій програмі, поданій нещодавно Верховній Раді на розгляд, має зменшитися у 1993 році тільки на 5,6 %, причому обсяги виробництва електроенергії перевищують обсяги її виробництва в цілому ряді розвинених країн, зокрема в Італії. А що зміна обсягу виробництва електроенергії є, по-суті, єдиним реальним і таким, що не піддається ні ціновій, ні іншій маніпуляції, показником збільшення чи зменшення випуску продукції, то приблизно таким — тобто на рівні 6 % — і буде реальне падіння виробництва, бо інакше постає питання, куди йде електроенергія?

Можна навести ще цілий ряд доказів, м'яко кажучи, некоректності офіційних розрахунків, та за браком газетної площі залишимо це іншим авторам.

Є дві головні причини невідповідності офіційних даних реальному стану економіки. З одного боку, має місце соціально-політичне замовлення на такі цифри, зацікавленість у панічних настроях в Україні, її негативному образі у світової громадськості. З іншого боку, є зацікавленість могутніх державних, напівдержавних та інших структур у прихованні від держави реального стану справ, в тому числі реального обсягу і структури виготовленої продукції. Раніше займалися приписками, тепер, коли хочете, недописками. А загалом така «некоректність» державних розрахунків йде від зневіри у своєму народі, у своїх силах, волі, у власній державі, від невміння реально оцінити ситуацію і знайти з неї гідний вихід.

Реальні можливості — великі й унікальні

Годі нашим державним керівникам говорити про Україну як про немічну й беззахисну державу, яка ніби-то не має можливості самотійно забезпечити гідне життя громадянам! Україна має величезні реальні можливості для економічного процвітання. Це унікальні чорноземи, аналоги яких є ще тільки у двох точках планети — в Манчжурії і в долині річки Міссісіпі. Це величезний інтелектуальний, науковий і виробничий потенціал, кваліфіковані кадри, працьовитий народ, великі запаси різноманітних корисних копалин, надзвичайно вигідне географічне становище з потужними транснаціональними комунікаціями і виходом до моря. Чи багато держав у світі, в тому числі високорозвинених, можуть похвалитися таким унікальним набором можливостей? Тож годі при цьому твердити про якісь там величезні борги України! Росія теж має зовнішній борг розміром майже 100 млрд доларів, та не поспішає ж розраховуватися національними багатствами або, скажімо, повернути Японії Курильські острови. Сьогодні практично всі країни, в тому числі й високорозвинені, мають державний борг, і тому, панове й товариші, краще облишмо, закриймо цю тему. Тим більше, що не Україна винна Росії, а навпаки, і доказів цього факту задосить. Та нас сьогодні більше цікавить, чому за великих можливостей України так злиденно й дедалі гірше живуть наші громадяни? Чому навіть нині, коли зібрано небачений врожай, уряд знову підвищує ціни на хліб і на все необхідне?

Виробничий комплекс не працює на Україну і її народ

Відкинувши другорядні аргументи і не аналізуючи поки що політичні чинники, зупинюсь на ключових економічних причинах нечуваної невідповідності низького рівня життя наших громадян реальним можливостям України.

Найперша причина в тому, що нинішній виробничий потенціал України, тобто заводи, фабрики, сільськогосподарські та інші виробництва, система використання природних ресурсів і робочої сили, все це формувалося, використовувалося й розвивалося не як виробничий потенціал України на її ресурсній, геоекономічній, природній і людській основах, а як частина потенціалу величезного простору 1/6 частини суші земної кулі, як частина єдиного господарського комплексу колишнього Союзу. Тому цей потенціал розвивали й розвивався він не як український і працював не на Україну, а на ту саму 1/6 частину земної кулі і на весь господарський комплекс СРСР.

Як наслідок, ми не маємо сьогодні більш-менш цільної економіки України. Варто подивитись тільки на невеличкий фрагмент міжгалузевого балансу, щоб переконатися: навіть ключові галузі виробництва практично не працюють на Україну. Візьмімо, наприклад, ланцюжок галузей: вугільна промисловість — чорна металургія — машинобудування й металообробка. Здавалося б, що мають існувати щонайтісніші прямий і зворотний зв'язки між ними і, звісно ж, сталь, яку варять з використанням високоякісного українського вугілля, треба використовувати, насамперед, на задоволення потреб вітчизняного машинобудування і металообробки, які, у свою чергу, мусили б задовольняти потреби всіх галузей народного господарства у верстатах, машинах, інструменті, різному устаткуванні. А фактично, тільки 21 % продукції чорної металургії йде на потреби українського машинобудування і металообробки. В той же час лише 0,3 % продукції машинобудування і металообробки йде в нашу хімічну і нафтохімічну промисловість, 0,01 % (1) — у вугільну промисловість, 0,1 % — в чорну металургію, стільки ж — у легку, 0,4 % — у харчову промисловість. В той же час 67 % продукції машинобудування і металообробки йде на внутрішнє споживання і експорт.

Допитливий читач може зауважити: «А може це добре, що жодна галузь не працює активно на інші, а Україна інтенсивно вивозить власну продукцію?» На жаль, то не так, бо задля чого, скажіть тоді, працюють, забруднюючи природу, виснажуючи людей і надра, наші вугільні шахти і металургійний комплекс? Для того, щоб тільки 0,5 % продукції машинобудування, зробленої з допомогою українського вугілля і сталі, йшли в галузі легкої і харчової промисловості, саме тільки які й працюють, в кінцевому підсумку, на людину? Це недопустимо само по собі, і мабуть, не вимагає додаткових доказів, хоча вони і є. Та й це ще не все. Паралельно із вивезенням продукції, скажімо машинобудівної галузі, йде інтенсивне ввезення її компонентів з-поза меж України. Сьогодні більш як половина найменувань випуску навіть найрізноманітнішої, навіть досить простої продукції, мають розімкнені, тобто такі, що залежать від імпорту, цикли її виробництва. Загалом коефіцієнт залежності України від імпорту становить 41 %, тоді як навіть у такій залежній від імпорту сировини й інтегрованій у світову економіку державі, як Японія, він становить лише 14 %, не кажучи вже про США (9,5 %) чи загалом рівновелику Францію (20,5 %).

Структура виробництва в Україні є такою, що чим більше продукції виробляє Україна, тим більші збитки вона несе

Україна від власного виробничого потенціалу не має належної віддачі, бо його сформовано так, що чим більше він працює, тим більше йому потрібно імпортної продукції і тим більших збитків зазнає наша держава. Для того щоб виготовити на 1 тис крб. промислової продукції, необхідно завезти імпортної продукції (енергоносіїв, комплектувальних виробів та іншого) на 279 крб. Коли ж буде виготовлено продукцію на суму 1 тис крб., ми зможемо експортувати її тільки на 236 крб. Або інакше: кожна тисяча карбованців нашої продукції збільшує нашому ж таки народові борг у 43 крб. І що більше продукції за нинішньої структури виробничого комплексу випускаємо, тим більші стають наші борги. Крім того, наш виробничий комплекс і близько не забезпечує нас продукцією внутрішнього споживання, і Україна змушена була завезти і «проїсти» її у І-му півріччі на суму 286,5 млрд крб. випущеної в Україні продукції.

Ще одна загрозлива тенденція — зміна структури виробництва в бік збільшення її матеріало-, енерго- та наукоємності.

Мене як економіста вразив той факт, про який я сказав на початку статті, — факт невідповідності падіння виробництва продукції і зменшення виробництва електроенергії. Я пояснив першу — соціально-політичну — причину такої невідповідності. Та є ще одна, не менш загрозлива, причина — зміна виробництва продукції в бік істотного збільшення її енерго- і матеріало-ємності. Це підтверджують й інші дані. Якщо у першому півріччі найбільшого падіння виробництва зазнали малоенергоємні галузі (виробництво товарів народного споживання зменшилося на 14 %, в тому числі продовольчих — на 17 %, основних продуктів дитячого харчування — на 41 %, промислових товарів — на 13 %), то виробництво в енерго- і матеріалоємних галузях зменшилося на менший відсоток.

А загалом матеріалоємність валового суспільного продукту (ВСП) зросте у 1993 році з 60,2 коп. до 68 коп. на кожний карбованець ВСП. Крім того, Україна в розрахунку на 1000 доларів виробленого ВСП споживає 1840 кілограмів нафтового еквіваленту (тобто 1840 кг нафти, якщо перерахувати на неї всі затрачені енергоносії). В той же час Фінляндія споживає лише 206 кг, Німеччина — 145, Франція — 182, Чилі — 421 кг, Аргентина — 624, Данія — 141 кг нафтового еквіваленту. Хіба має право за цих умов шануючий себе державний діяч вести мову про нестачу енергоносіїв і неможливість забезпечити господарство і населення нафтою, бензином, мастильними матеріалами? Хочеться запитати: «Для кого замало нафти, і для чого? Може, для того, щоб розплатитися національними багатствами, територією, флотом, заводами, створеними потом і кров'ю народу? Може задля, того, щоб забруднити українську природу виготовленням непотрібної нам продукції, а потім вивезти її за безцінь до інших країн?» Думати треба, панове-товариші, державні керівники, а не панікувати, змінювати ситуацію на краще, а не бідкатися щодо «разрыва связей».

Попередні висновки

Підбиваючи попередні підсумки, можна сказати, що нинішній виробничий потенціал України не є побудований на природній ресурсній основі України, не є побудований на тих ресурсах і можливостях, що їх маємо. І тому він не працює на Україну і її народ. Він націлений на чужинський визиск в Україні і продовжує експлуатувати її останнім часом навіть з більшою силою. Тому я завжди твердив і продовжую твердити, що сьогодні поки що не маємо економіки власне України. Ми маємо лише розташований в Україні шматок економіки колишнього Союзу. Шматок вкрай неефективного виробничого потенціалу, з якого мусимо крок за кроком будувати ефективну українську економіку із сучасною структурою і власним чільним місцем в міжнародному поділі праці. Для цього в нас є всі можливості. Але ми маємо змінити «дикунську» щодо України структуру нашого виробництва. Не змінимо цієї структури — ніколи не зведемося на рівні ноги, так і залишимося унікальною країною, яка живе тим гірше, чим більше продукції виробляє.

Чому має місце така ситуація? Вона є наслідком колоніального, залежного економічного статусу України в колишньому Союзі. Як наслідок нерозуміння, небажання і невміння керувати економічними процесами з боку уряду, економіка України сьогодні ще більш залежна й неефективна, ніж 2-3 роки тому. При цьому має місце не природна залежність економіки однієї країни від економіки іншої країни, а експлуатація природних багатств, людей і виробничого потенціалу України, експлуатація, що змушує нас жити дедалі гірше.

Що робити? Дехто вбачає вихід у розпродажу багатств України. Можу аргументовано зауважити, що жоден розпродаж нам не допоможе. Сьогодні віддаємо флот, завтра — ядерну зброю, нафтопереробні заводи, а післязавтра доведеться віддавати землю, на якій живемо. І залишиться нам тільки праця на чужого «дядька», праця й злидні.

Мусимо зробити все, щоб стало інакше. І така можливість є. Хочу сказати у цьому зв'язку про те, що останнім часом замовчують. Попри немилосердно важкі умови роботи, створені бездарним керівництвом економікою, зусиллями нашого працьовитого народу, робітників, селян, керівників підприємств на рівні підприємств, виробництв і регіонів, намітилася здорова тенденція економічного зростання. На 9,5 % зріс за 7 місяців цього року випуск продукції ключової для України галузі — машинобудування. Це насамперед зростання випуску автомобілів, автобусів, скреперів, бульдозерів, устаткування та обладнання для нашого агропромислового комплексу. В той час, коли у 1991 та 1992 роках мав місце спад виробництва в усіх регіонах і галузях народного господарства, цього року Вінницька область вже збільшила випуск продукції на 2,6 %, Запорізька — на 3,8 %, Київська — на 8,7 %, Миколаївська — на 4,3 %, Київ — на 6,8 %. Попри проголошену урядом війну на знищення, інтенсивно нарощують випуск продукції орендні підприємства, в Республіці Крим — на 10 %, в Києві — на 12 %, у Донецькій області — 6,8 %...

Я вже не кажу про сільське господарство, працівники якого виростили цього року рекордний врожай.

Мабуть, все це й непокоїть недругів України, які хочуть шляхом залякування українського керівництва, яке, на жаль, надто легкодухе, не випустити України з цупких обіймів жорсткої експлуатації.

Мусимо сьогодні поєднати зусилля людей, які займаються конкретним виробництвом, і тих, хто готує програмні економічні пропозиції. Вже понад рік група фахівців працює над програмою «Стратегія реформування економіки України». Півроку тому було розіслано в усі обласні державні адміністрації, міністерства й відомства, які внесли велику кількість дуже серйозних пропозицій. Робота над програмою ще раз підтвердила, що в Україні, її регіонах і галузях є талановиті керівники, величезний економічний і інтелектуальний потенціал, який треба тільки розумно використати, дати йому хід. Зараз роботу над програмою, що могла б стати основою реальної побудови і реформування української економіки, завершено. Основні її положення в найближчими днями викладу в «Голосі України».

Віталій МЕЛЬНИЧУК,
народний депутат України, член постійної Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи, кандидат економічних наук.

(Закінчення буде).

ХТО СКОРИСТАЄТЬСЯ З ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ?

1. ЩОБ НОВА ЯКІСТЬ МАЛА ЗНАК «ПЛЮС»

Мине ще немало років до того, коли нинішній час дістане точні оцінки, зокрема події 1991 року, їхні учасники і свідки. Сьогодні це зробити важко, бо ми самі перебуваємо в середині густого плетива явищ і фактів, намагаючись звести їх у логічну схему, в основу творення держави. Ми вже допустили багато помилок, але багато чого й навчилися. За все це згодом нам усім воздасться, та ніхто за нас не виконає нашу місію, і в тому наша особлива роль, наше важке щастя.

Чим були для нас, для України, для світу 1991 рік, його рання і пізня осінь? Це був прояв суб'єктивних сил чи закономірний наслідок розвитку суспільства? Це було продовження віковічних домагань українського народу державності чи збіг внутрішніх та зовнішніх обставин? **Не нам відповідати на ці запитання.** Більше того, спираючись на **окремі частини** кожного з них, ми робитимемо хибні висновки, а отже, й на майбутнє закладатимемо неточні орієнтири. Скоріше за все, відбулося накопичення кількісних змін у традиціях, настроях, виробничих відносинах, владних механізмах, внутрідержавних та міждержавних стосунках, — в усіх ланках суспільного життя. Це накопичення привело до нової якості, до появи на карті світу нашої держави. Проте місія наша — не в тому, щоб давати оцінку діалектичним тонкощам зміни, а в тому, щоб нова якість стала зі знаком **«плюс»**. Бо, незважаючи на значення всіх складових, найбільше значення має те, що **вибір робив народ і лише народ** (не партії, рухи, об'єднання чи групи), і що цей вибір сприймати потрібно як належне.

Після другої річниці незалежності годилося б підбити підсумки досягнень, проаналізувати причини неуспіху в різних напрямах державотворення, в різних сферах життя. Та зупинімося лише на найважливіших питаннях, котрі хвилюють людей і владу.

Безперечно, на першому місці стоїть рівень народного добробуту, а в ширшому значенні — стан усієї економіки. Статистика подає аналіз ситуації в різних її галузях, певна частина відповідної інформації через радіо, газети і телебачення доходить до населення. Щоправда, ще більше її надходить від буденного життя. Щоденна практика формує настрої людей, і вони проявляються невдоволенням, протестами, пікетами, страйками, гострими листами, дискусіями під час зустрічей.

Треба відверто сказати громадянам України, що **їхнє невдоволення — справедливе.** Тепер нерідко з боку представників державного управління, нових господарських структур, з вуст політичних лідерів можна почути, що причини нинішнього, майже катастрофічного, стану економіки криються в попередній унітарній системі, в плановому механізмі, в мілітарних збоченнях і т. ін. Що ж, ці причини важливі.

Але скільки можна на них посилатися?

І чи не знали ми про це два роки тому, обираючи незалежний шлях? Знали. Просто ми не «дотягуємо» до рівня потреб самостійної економіки. Ми внесли до неї надмір політичної кон'юнктури, поверховості, звичайнісінького дилетантизму. Простіше кажучи, **серед багатьох дефіцитів**, що їх зазнають сьогодні народ і держава, **найгострішим виявився дефіцит професіоналізму в державному й господарському управлінні.** Переконуємося, що досвід і звички **уповноважених** щодо економіки великої союзної держави непригодні до самостійного господарювання. Так само не годиться і сліпе копіювання західних чи далекосхідних моделей. **Творення кожної держави неповторне.** Нам треба знайти **власний варіант**, який увібрав би в себе все краще з попередньої системи (розумну спеціалізацію, традиції колективізму, елементи стратегічного планування і державного регулювання) і все те, що буде ефективне з досвіду далеких і близьких сусідів (вільне підприємництво, ініціативність і відповідальність банків, раціональне посередництво, продумані роздержавлення і приватизація).

Досі не знайдено оптимального узгодження цих підходів. Історія не пам'ятає прикладів, щоб держава (та ще й така велика і така, що тільки народжується) миттю із однієї якості «вскочила» в іншу. То тільки в казці недолугий Іван стрибав у окріп, а виходив звідти красенем-принцем. Сучасний Іван в кращому разі вистрибне живий, бо казан нічим або нікому розігріти.

Цей жарт невеселий. Його можна докласти й до наших об'єктивних труднощів, і до нашого суб'єктивного безголів'я. Адже задовго до проголошення незалежності зрозуміло було, що найважливіше для економіки буде її структурна перебудова. Ось уже перед третім складом уряду постає це завдання (причому два останні Кабінети міністрів уже й не зв'язані по руках Центром, останній КМ навіть протягом півроку мав необмежені повноваження), а віз і нині там. Схоже, таке завдання не під силу урядовцям, які відповідають за цю справу. Зайняті рятуванням ситуації «сьогодні на сьогодні», вони не мають достатньо сил на стратегічні речі. Тому й постають раз по раз політичні колізії там, де потрібно буденної роботи професіоналів-практиків і науковців.

Не випадково така гостра сьогодні **проблема економічного союзу.** Скільки вже слів кинуто під її підвалини, скільки політичних пристрастей згоріло! Імітованих, треба сказати, пристрастей. Бо зрозуміло, що підприємства зі спільною технологією, розташовані в різних частинах колишнього Союзу РСР, повинні цю технологію оберігати. В першу чергу тоді, коли йдеться про сучасні виробництва: літакобудування, випуск озброєння на продаж, реалізацію космічних програм тощо. Коли йдеться про зайнятість великих колективів і галузей, про наші експортні інтереси.

Також зрозуміло, що нам давно потрібен надійний механізм розрахунків між партнерами в Україні та інших країнах СНД. Не на основі спотвореного курсу карбованця до рубля. Курс, до речі, перегнутий через коліно долара, котрий разом з іншими валютами вільно ходить Україною, нищить її економіку, а наші великі мужі від науки та управління ніби не помічають безнадійність усіх проектів і програм, доки такий стан зберігатиметься. (Взагалі, торгувати з Росією, використовуючи наявний курс, безглуздо. Якщо ми визнаємо, що купон — неповноцінні гроші, то його не можна застосовувати в міждержавних економічних розрахунках. Курс грошей діє тепер як спосіб уярмлення власної економіки. Краще вже використовувати кліринг на основі світових цін чи вульгарний бартер).

Інакше кажучи, нам потрібно менше розкидатися політичними гаслами про економічний та інші союзи, а займатися в цьому напрямі чорновою, негучною роботою, яка просувала б нашу державну справу, відстоювала наші інтереси. Адже принципово всі ці завдання охоплені десятками угод у рамках СНД. Треба, щоб ці угоди обростали правовим «тілом», практичними навичками, діловими контактами. Це в сотні разів важливіше за проголошення загальних декларацій, які лише відтягують увагу спеціалістів від конкретних справ і нічого не додають для зміцнення наших позицій.

Тут непочатий край справді невідкладної роботи для президентських структур, комісій Верховної Ради, зовнішньоекономічного відомства, дипломатичних служб, міністерств і комітетів. **Цієї роботи не видно: вона вся потонула в словах.** У пустих словах.

Звичайно, в будівництві держави це — найскладніше завдання. Тому треба зіставляти його величину з нашими можливостями. Наша сировинна, а особливо енергетична залежність від Росії, диктує нам цілком певні правила гри. Веде власну партію і наша найбільша сусідка. Було б дивно, якби вона діяла собі на шкоду. До того ж там власних проблем не менше, ніж у нас. Легше за все придумати собі причину в образі сусіда, щоб виправдовувати власну коли не бездіяльність, то далеко не ефективну роботу з налагодження нормальних економічних зв'язків. Проте не слід закладати далекосяжні помилки. Зокрема, наміри уряду щодо оренди сусідами деяких наших підприємств слід уважно продумати, бо тут оренда має вигляд концесії, і не варто поспішати з такою формою економічної залежності.

Та хоч би як ми посилалися на зовнішні труднощі, вони не можуть пояснити безпорадність внутрішньої економічної політики. Політики на **державному** рівні: бо маємо досить прикладів успішної роботи багатьох виробництв, які ініціативно бралися за справу, продиралися крізь лабіринти неузгодженостей, випускали нову продукцію, нарощували ці обсяги, відкривали нові робочі місця.

А ось державної політики не видно. Вона вся поки що зводиться **до балачок про приватизацію.** Але навіть і після неї (приватизація здійснюється стихійно, хаотично, обіч, здається, законодавства і державних інтересів) нам потрібно передбачити механізми переорієнтації промисловості та інших галузей на споживчий ринок, на внутрідержавну кооперацію, на забезпечення галузевих та міжгалузевих балансів.

Хто в уряді провадить цю роботу? Хто її контролює? Правильно, держава повинна звільнитися від невластивих їй клопотів за виробництво. Та правильно й те, що зовсім не входити в потреби виробництва, сподіваючись лише монетарною політикою на макрорівні розв'язати всі економічні проблеми, — легковажна й безперспективна справа.

Окреме значення має становлення банківської та фінансово-кредитної системи, системи фінансів і цін. Ця «нервова система» економіки в Україні вражена тяжкою хворобою, а діагнозові бракує точності, тож і приписи ненадійні. Найбільше турбує те, що кредитна політика відірвана від потреб виробництва, не стимулює його технічне, технологічне та організаційне вдосконалення.

Інфляція і астрономічні кредитні ставки не лише паралізують відтворення виробництва. Вони, з'ясовується, вигідні тим, хто ближче стоїть до кредитних і матеріальних ресурсів. За швидкого їх освоєння та реалізації в новій якості (для прикладу: будують дві дачі: одну — собі, іншу — на продаж) кредит стає **фактично** безплатний. Отож, кому війна, кому мати рідна.

Загрозливих розмірів набирає посередництво в кредитах. Замість того, щоб кредитна маса працювала через ланку «банк — клієнт» вона діє за схемою «банк — посередник — клієнт». Висока процентна ставка виступає тут як об'єктивна причина посередництва, особливо в разі інвестування переоснащення виробництва, бо затримка в освоєнні грошей загрожує підприємству цілковитим банкрутством. Та більше значення має причина суб'єктивна. Придбане за державний кредит обладнання (частіше імпортне), посередник реалізує підприємству в ціну, що покриває і плату за кредит. Наступна така ж операція дозволяє посередникові передати підприємству обладнання «безплатно», в рахунок права на майбутні прибутки. У такий спосіб вигода державна стає вигодою індивідуальною. Держава штучно створює клас рантьє. (Звісно, не абстрактно «держава», а цілком конкретні люди, котрі на урядовому рівні прагнуть створити «середній клас», котрі в банківській системі відпускають кредити посередникам).

Урядовців, відповідальних за економіку, чомусь не турбує наведене джерело інфляції. Їхня увага прикута до закупівельних цін на сільгосппродукцію. Тут уже ніби й основа емісії, і помножувальник інфляції, і причина зубожіння людей.

Та якби ми золото купували з попередньою оплатою та ще й в дешевих цінах, то це була б емісія чи стабілізація грошової одиниці? Проте «золото» й купують у вигляді хліба та інших товарів, перед котрими іноді й золото пасує.

Тим часом теперішні справедливі закупівельні ціни, встановлені на вимогу селян (таки треба було проводити з'їзд!) усунули загати на хлібному потоці, і він без недавніх голосінь влади пішов на елеватори. А якби держава ще й потурбувалася про вивезення зерна з токів на елеватори, то про виконання держзамовлення уже й не згадували б. До того ще й природа допомогла — урожай видався дорідний. Стомлені від нестабільності в державі, хлібороби працювали спрагло, даруючи Україні надію на виживання, своєрідну паузу в падінні. Відчуття падіння не полишає селян і тепер: від очевидного факту, що «хлібної виручки» ледь вистачає на пальне, від тривоги за врожай наступний. Адже його можна мати завдяки післядії добрив, а цього року їх майже не вносили — не було.

Дивлячись на фантастичні ціни на пальне, розуміючи, що вони вдарять незабаром по усіх вартістю хліба і того, що до хліба, селяни вже й не дивуються з того, що в державі ніби нікому розібратися в абеткових речах: данину за нафтопродукти — багатство природне, спільне — збирає малесенька купка «достойників». З ними розплачується все суспільство, а держава взяла на себе принизливу роль збирача ясиру. Ні, не собі — це ще було б зрозуміло, а для тих таки «достойників». Щоб звільнити селянина від посередництва, відстояти інтерес держави і збити високі ціни на продовольство, потрібно нафту й газ, що їх добувають в Україні, цілком віддати АПК: так само, як і зробити його власником одного з нафтопереробних заводів.

Селянам, як і завжди, найважче, та вони вкотре довели, що **село — таки основа і гарантія нашого добробуту, надія і перспектива державності.** Селяни мають бути певні того, що **вибір форми господарювання** — за ними, що роль держави зводитиметься до того, щоб і громадські, і фермерські господарства розвивалися вільно за підтримки держави, за регулювання рівноправних стосунків між аграрними та іншими секторами економіки.

Нам так багато потрібно зробити в налагодженні власного господарства, так багато в ньому недоречностей, що кожна тема вимагала б окремої розмови. Ціни й зарплата, податки, інфляція, скорочення виробництва, явне і приховане безробіття, малоефективна конверсія, експортно-імпортна політика, вимивання валюти, грошовий обіг, дефіцит бюджету, величезний внутрішній борг... Все це — вузькі місця, наслідком яких є розгул злочинності, спекуляції, пограбування вкладників, нелогічне майнове розшарування населення від кримінальних (в числі інших) мільярдерів до повного зубожіння мільйонів людей, особливо тих, за кого держава і справді зобов'язана турбуватися.

Ці проблеми нікому крім нас розв'язувати. На їх подолання не вистачить ні гуманітарної допомоги, ні зарубіжних інвестицій, ні чужого благодійництва. Сподіватися можна тільки на власні сили. Та без стабілізації політичного життя нам вряд чи вдасться справитися з усіма згаданими і незгаданими завданнями.

Олександр МОРОЗ,
народний депутат України, голова Політради Соцпартії України.

(Закінчення буде).

Офіційно

ВРЯТУЄМО ВОЛИНСЬКІ ЛІСИ

Представник Президента на Волині Володимир Блаженчук видав розпорядження, яке забороняє використання без спеціальних дозволів лісосічного фонду, заготовляти живицю, лікарську, технічну сировину, використовувати мисливський фонд і рибні запаси в природних водоймах, а також провадити господарську діяльність на територіях природно- заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення. Промислова заготівля і збирання дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, лікарських рослин і технічної сировини буде здійснюватися згідно із затвердженими облдержадміністрацією таксами.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Релігія

ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ ГРЕКО-КАТОЛИКИ

В Ужгороді засновано Товариство греко-католиків імені А. Шептицького, яке має за мету захист та поширення греко-католицької віри. Товариство планує створити об'єднання жінок, що піклуватимуться хворими, людьми похилого віку. Подібні формування вже діють у Львові, деяких східних областях України.

Микола ГОРВАТ.

Ваша думка

І СКАЗАВ МІНЯЙЛО: «МИ ГОТОВІ...»

Чернівецька незалежна газета „Час" опитала фарцівників на одному з найбільших у Західній Україні ринків - Калинівському. Ставилося єдине запитання:«Чи допомогли б ви Україні погасити її борг перед Росією за енергоносії?» Переважала відповідь: «Готові перерахувати урядові частку виручки в конвертованій валюті, якщо буде названо відповідний рахунок і якщо вона справді піде за призначенням. За підприємницьку свободу треба платити!»

Деякі фарцівники підказують ідею проведення всеукраїнської позики для погашення нашої державної заборгованості, як це практикували за сталінізму. А ми чомусь вважаємо, що там, де починається бізнес, вмирає патріотизм.

Василь БАБУХ.

Щось новеньке

ОТТАВА? ЦЕ — ПОЛТАВА!

У Полтаві введено в дію нову телефонну станцію, що дасть можливість налагодити прямий зв'язок із 153 країнами світу. Наберете номер — і через 30 секунд розмовлятимете з Канадою. Щоправда, коштуватиме хвилина розмови близько 10 доларів. Спасибі спільному українсько-голландсько- американському підприємству — прорубали вікно в Європу. Ще коли б до Зачепилівки та Орданівки можна було запросто додзвонитися. Та ще й за купони...

Григорій ГРИНЬ.

Фестивалі

ЗАПЛАТИЛИ. ЧИ ЗАМОВИЛИ МУЗИКУ?

У Будинку органної та камерної музики України триває Другий міжнародний фестиваль органної музики, в якому беруть участь Денніс Таунхілл, Браян Хесфорд (Великобританія), Гісберт Леккеркеркер (Голландія), Володимир Кошуба, Ірина Калиновська (Україна), Кристоф Кеггенгофф (Німеччина). Фестиваль став можливим тільки завдяки спонсорам. Сподіватимемося, він стане традиційним.

Богдан ГОЛИК.

Отакої!

ПРИЗНАВСЯ У РЕСТОРАНІ

Високопоставлені представники австрійської поліції на чолі з керівником загального відділу з кримінальних поліцейських питань і профілактики злочинності доктором Емілем Теліяном мали можливість не тільки зі слів, а й наочно переконатися в ефективності боротьби чернігівської міліції з організованою злочинністю. Коли австрійських гостей повели обідати в ресторан «Дружба», один з мафіозі, який там смакував делікатеси, заявив генерал-майору Віктору Свинарьову про своє визнання провини. Начальник обласного управління внутрішніх справ упізнав у ньому відомого у злочинних колах «Пушкіна». Чи то злочинцеві здалося, що прийшли його брати, чи то просто нерви не витримали.

Сергій ПАВЛЕНКО.

НА УКРАЇНСЬКІЙ МІЖБАНКІВСЬКІЙ ВАЛЮТНІЙ БІРЖІ

16 вересня 1993 року на УМВБ відбулися чергові торги з американськими доларами. Курс зафіксовано на рівні 16 тисяч українських карбованців за 1 американський долар.

У торгах брали участь 32 українських банка. Було продано 15 мільйонів 550 тисяч доларів. Початкова пропозиція становила 14 мільйонів 800 тисяч доларів, початковий попит — 15 мільйонів 550 тисяч. Різниця між попитом і пропозицією — 750 тисяч доларів.

Прес-служба УМВБ.

Бізнес-контакт

ПРИВЕЗЛИ НІМЦІ ЇЖУ. НА ВИСТАВКУ

Два дні в експоцентрі Торговельно-промислової палати України працювала виставка під дещо таємничою назвою «Спеціальні вироби з Німеччини». Хоча інтерес серед простолюддя Києва до цієї події був величезний: щодня перед вікнами збиралося' сотні людей — «простих» сюди не впускали. До залу були запрошені лише представники комерційних фірм, державних торговельних організацій. Виявляється, Центральне маркетингове товариство німецького сільського господарства вперше в Україні влаштувало презентацію фірм, що працюють у галузі виробництва продуктів харчування. Понад п'ятдесят німецьких фірм, причому більшість відомих нам, оскільки їх товари — не рідкість у комерційних магазинах, — виставили сотні видів м'ясних, хлібо-булочних, шоколодних, молочних, лікеро-горілчаних виробів. Майже всі приїхали в Україну, щоб знайти партнерів для тривалого співробітництва, а дехто — навіть з метою створення спільних підприємств.

На перший погляд, здавалося б, нічого надзвичайного: і вина, і шоколад, і ковбаса, вироблені в Німеччині, нас вже не здивують. Проте одна обставина все-таки змушує замислитись: ціни на ці товари вдвічі, а то й втричі нижчі, ніж у комерційних крамницях.

Отже, виставка показала, що ми вже давно не лише вийшли на рівень світових цін продукції сільського господарства, але й «перекрили» їх своєю безгосподарністю і здирством. Комерсанти «наварюють» на нашому незнанні ринку величезні гроші, а держторгівля спокійнесенько дрімає, не помічаючи реальної вигоди.

Андрій БОЄЧКО.

Експрес-інформація

Б. Галі закликає припинити бойові дії

Генеральний секретар ООН Б. Галі стривожений відновленням боїв у Абхазії, що є серйозним порушенням Сочинської угоди про припинення вогню від 27 липня. Про це заявив офіційний представник генсека Організації Об'єднаних Націй Д. Силс. Він також наголосив, що глава ООН закликає всі сторони, особливо абхазьку, негайно припинити бойові дії й відвести війська на попередні позиції.

Конфлікти в СНД небезпечні для Польщі

Основною зовнішньою загрозою для Польщі є експансіоністські стремління Росії та міжнаціональні конфлікти в колишньому Радянському Союзі, вважає голова ради міністрів Польщі Г. Сухоцька. Виступаючи на прес- конференції у Варшаві, глава польського уряду сказала, що її держава прагне розвивати добросусідські відносини з державами колишнього СРСР. Вже підписано відповідні угоди з Україною, Білоруссю та Росією.

Конференція офтальмологів

17 вересня в Одесі, у Науково-дослідному інституті очних хвороб і тканевої терапії ім.В.Філатова завершилася восьма Міжнародна наукова конференція «Одеса—Генуя». В її роботі взяли участь, виступили з доповідями офтальмологи України, Італії, Німеччини, Угорщини, Японії, країн СНД, зокрема Росії. Обнародувані нині наукові розробки й нові методики допоможуть, впевнені офтальмологи, краще вести лікування людей, зберігати їм зір.

Чудову традицію — ділитися досвідом започаткували ще півтора десятка літ тому офтальмологи міст-побратимів — Одеси і Генуї: зустрічатися кожні два роки, аби поділитися новими набутками в лікуванні хвороб ока. Згодом її підтримали медики багатьох інших країн.

І знову війна

МЗС України глибоко стурбоване відновленням військового протистояння в Абхазії після того, як ціною великих політичних зусиль було досягнуте довгоочікуване перемир'я. Особливу тривогу і занепокоєння викликає той факт, що в ході абхазького наступу на Сухумі використовується важка зброя, яка, згідно з попередніми домовленостями, була вивезена із зони конфлікту двома протиборствуючими сторонами. Україна закликає сторони у конфлікті негайно припинити нічим не виправдане кровопролиття і повернутися до положення, яке існувало на момент укладення угоди про припинення вогню.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Реалії

РЕАБІЛІТУЮТЬ ОСОБУ ЧИ РЕЖИМ?

Останнім часом у Словаччині розгорнулася кампанія, покликана реабілітувати керівництво клерикально-фашистської Словацької держави, яка існувала з 1939 по 1945 роки. Перш за все йдеться про тодішнього президента Й. Тисо, страченого Народним судом як воєнного злочинця.

Мотивація тих, хто намагається «відмити» президента, полягає у тому, що, по-перше, під його керівництвом Словаччина була «вільною державою». А, по-друге, злочини, які коїв тодішній режим, практично не мають до Й. Тисо безпосереднього відношення. Приплітають і заяви шовіністичного характеру. Приміром, кошицький єпископ А. Ткач заявив, що «смертний вирок Й. Тисо підписав президент-чех, і брати чехи повинні були б вибачитися перед нами за цю завдану образу».

Про розмах кампанії свідчить, зокрема, той факт, що навіть у засобах масової інформації, близьких до уряду, публікують матеріали, які вихваляють Тисо і подають його як невинну жертву.

Спроби обілити цю одіозну фігуру спричинили різко негативну реакцію з боку частини словацького суспільства. Вона вважає, що, хоча Словацька держава 1939—1945 років і є невід'ємною часткою історії словацького народу, твердити, що нинішня республіка є її продовжувачем, аж ніяк не правомірно. Трагічно, якщо тисячолітнє прагнення народу до своєї незалежності починають пов'язувати з фашистською ідеологією тодішньої держави. Ідеалізацію словацьких фашистських лідерів, їхньої діяльності позитивно не сприйме демократичний світ.

Що ж до конкретики, то опоненти реабілітації Тисо нагадують, що його режим депортував до концтаборів десятки тисяч словацьких євреїв, кинув до тюрм антифашистів, створив у країні жорстоку систему репресій.

Торкаючись заяви щодо «непричетності» Тисо до дій керованого ним режиму, то, на думку Соціал-демократичної партії, «наївно твердити, нібито ключові події у будь-якій державі можуть бути здійснені без відома і навіть проти волі президента».

Як не менш важливий постає й інший аргумент: якщо Й. Тисо справді виступав за демократичну незалежну державу (як це твердять його прихильники), то тоді під знак запитання ставиться визначна подія — Словацьке національне повстання 1944 року, яке мало чітко виявлений антифашистський характер і увібрало до своїх лав багатьох синів і дочок словацького народу. Слід нагадати, що нині ця подія стала національним святом Словаччини. Ті акції, що подекуди спрямовані проти цих роковин, поглиблюють розкол у народі і кидають тінь на знаменну подію в історії Словаччини.

Перегляд історії з позицій сучасності — складний і болючий процес. Стосовно Словаччини цей факт засвідчує спроби реабілітувати покійного президента.

Володимир СЛАВКО.

БАЛАНС АКЦІОНЕРНОГО КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ "УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА" на 01.07.93

АКТИВ (млн.крб.)		ПАСИВ (млн.крб.)	
Каса	*394*	*Статутний фонд*	*481*
Кошти на резервному рахунку у Національному банку України	*443*	*Резервний фонд*	*99*
Кореспондентський рахунок у Національному банку України	*1132*	*Інші фонди*	*529*
Кредити, надані банком, у т.ч. короткострокові середньо- та довгострокові	*5898* *370*	*Рахунки клієнтів*	*3569*
Основні кошти	*249*	*Кредити інших банків*	*3494*
Кошти, вкладені у спільну господарську діяльність	*17*	*Прибуток*	*878*
Відокремлені кошти за рахунок прибутку	*789*	*Інші кредитори*	*652*
Інші активи	*410*		
ВСЬОГО	*9702*	*ВСЬОГО*	*9702*
Оборот за півріччя	*134056*	*Дохід*	*3033*

Економічний союз: бути чи не бути?

Отже, бути чи не бути економічному союзові? Дискусія навколо цього питання набула сьогодні особливої гостроти та злободенності. Ось що думають з цього приводу, зокрема, автори кількох листів, адресованих нашій редакції.

ВИЖИВЕМО Й БЕЗ РОСІЇ

Навіщо знову повертатися до зловіщого Союзу? Таке запитання постає саме по собі після ознайомлення з проектом економічного договору. Адже коли навіть побіжно, не те, що уважно, прочитати всі його статті, то стає зрозуміло, що, підписавши такий документ, Україна загубить політичний, юридичний, економічний суверенітет. Тобто повернеться до колоніального стану.

Нам самим потрібно вести себе гідно. Не плазувати ні перед ким. Відкинути провокаційні виступи, ніби без Росії нам не вижити. Інші народи живуть, і ми не дурніші. Лише потрібно працювати на Україну. Зв'язки між колишніми республіками були й залишаться. Але вони мають стати раціональними й сприяти розвиткові нашого виробництва. А договір поверне нас до застарілої економіки колишньої держави.

Іван ЗАСЯДЬКО.

Луцьк.

ОСТАП БЕНДЕР ПОМИЛЯВСЯ

Здіймаючи галас довкола входження України до економічного союзу, певні сили, замаскувавшись під захисників самостійності та незалежності, насправді бажають погіршення ситуації в державі. Допускаю, що кінцева їхня мета — ліквідація України як держави.

Договір потрібно негайно підписати, поки нам це пропонують. Лише спільно з колишніми республіками СРСР, у союзі з ними ми зможемо вижити як держава. «Закордон нам допоможе» — колись стверджував «великий комбінатор» Остап Бендер. Так нас зорієнтували й декотрі політичні діячі. Але де ж допомога? Старе лахміття та залежані продукти? Кому ми потрібні? Розраховувати маємо лише на допомогу колишніх партнерів по СРСР. Все інше — подібне до смерті. Переконаний, що всі прихильники економічного союзу бажають Україні процвітання.

Віктор ГОГІН.

Сімферополь.

НОВА ПОДОБА ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УГОДИ

Придивімося уважніше до окремих положень проекту договору про економічний союз. «Єдиний економічний простір і вільне переміщення товарів» на практиці означатиме безборонне вивезення з України продовольчих та промислових товарів. Зовнішня торгівля передається троїстому союзу, читай — Росії. А для цього й спільна митниця. До цього договору, зазначають автори, можуть приєднатися держави, «які не беруть участі в будьяких економічних союзах та об'єднаннях». Власне, це і є головний стрижень російської політики: навічно прив'язати Україну до Росії і заборонити будь-які стосунки з іншими державами. Слід віддати належне професіоналізмові російських політиків. Відчувши, що Україна може зав'язати стосунки з іншими державами і позбавитись російського тиску на неї, Росія швиденько підготувала щось на зразок нової Переяславської угоди, а точніше новий зашморг, подаючи його, мов рятівний круг. Дуже дивно, що декотрі наші державні мужі повірили такій «істині»!

Переконаний, що запропонований проект гереть неприйнятний для українського народу. І як тут не згадати слова Бориса Грінченка: «Ще не вмерла Україна, але може вмерти. Ви самі, самі її, ледачі, ведете до смерті».

Григорій СІМ'Я.

Козова
Тернопільської області.

Допоможіть, милосердні люди!

Допоможіть врятувати життя нашій дитині Олексикові, хворому на гострий лейкоз. Ефективне лікування можливе лише за кордоном.

За ради Христа! Допоможіть!

ВОРОНКОВИ.

Рахунки:

у карбованцях — № 9711716 в інвестиційній філії АБ «Інко» м. Києва, МФО 300186, Воронков Б. Г.;

у доларах США — корраханок № 073213 АБ «Інко» в АПБ АК «Україна» м. Києва для інвестиційної філії АБ «Інко», м. Київ 073306/001076048, Воронков Б. Г.;

у німецьких марках — коррахунок № 073213 АБ «Інко» в АПБ АК «Україна» м. Києва, для інвестиційної філії АБ «Інко», м. Київ 480073706/048076807, Воронков Б. Г.

Спорт

НА АРЕНАХ КРАЇНИ І СВІТУ

Баскетбол. Кубок Корача. Чоловіки. «ТіїТ» (Харків, Україна) — «Македонія-91» (Струміце) — 103:68. За сумою двох матчів боротьбу продовжать українці. Кубок чемпіонів. Жінки. «Динамо» (Київ, Україна) — ЦСКА (Москва, Росія)— 88:66. І тут продовжать змагатися за приз спортсменки України.

Хокей. Чемпіонат МХЛ. «Спартак» — «Лада» — 0:4, «Торпедо» Я. — «Кристал» — 9:3, «Металург» Ч. — «Ітіль» — 4:2, «Молот» — «Динамо» — 1:4, «Металург» Нк. — «Крила Рад» — 3:7, «Торпедо» Н. Н. — «Трактор» — 0:4, «Хімік» — «Металург» Мг. — 2:3, ЦСКА — «Салават Юлаєв» — 5:1, «Торпедо» У. К. — СКА — 6:3. Лідирують — «Крила Рад», «Лада», «Динамо» — по 8 очок. «Сокіл» (Київ) має 7 очок (7 місце).

Футбол. Першість країни. Друга ліга. 7 тур. «Чорноморець-2» — «Таврія» — 0:0, «Бажановець» — «Меліоратор» — 3:0, «Гірник» — «Титан» — 1:0, «Динамо» — «Чайка» — 1:0, «Вагонобудівник» — «Войковець» — 0:1, «Шахтар» — «Дружба» — 2:0, «Металург» — «Азовець» — 2:1, «Явір» — «Газовик» — 1:0, «Нафтохімік» — «Галичина» — 1:0, «Рось» — «Дністер» — 2:1, «Борисфен» — «Зірка» — 4:2.

Кубок європейських чемпіонів. 1/16 фіналу. «Динамо» (Київ, Україна) — «Барселона» (Іспанія) — 3:1, «Сконто» (Рига, Латвія) — «Спартак» (Москва, Росія) — 0:5, «Лех» (Польща) — «Бетар» (Ізраїль) — 3:0, ХІК (Фінляндія) — «Андерлехт» (Бельгія) — 0:3, «Стяуа» (Румунія) — «Кроатія» (Хорватія) — 1:[illegible], АЇК (Швеція) — «Спарта» (Чехія) — 1:0, «Гонвед» (Угорщина) — «Манчестер Юнайтед» (Англія) — 2:3, «Русенборг» (Норвегія) — «Аустрія» (Відень, Австрія) — 3:1, «Галатасарай» (Туреччина)— «Корк Сіті» (Ірландія) — 2:1, «Арау» (Швейцарія) — «Мілан» (Італія) — 0:1, «Монако» (Франція) — АЕК (Греція) — 1:0, «Глазго Рейнджерс» (Шотландія)— «Левськи» (Болгарія) — 3:2, «Порто» (Португалія) — «Флоріана» (Мальта) — 2:0, «Акранес» (Ісландія) — «Фейєноорд» (Нідерланди) — 1:0. **Кубок кубків, 1/16 фіналу.** «Торпедо» (Москва, Росія) — «Маккабі» (Хайфа, Ізраїль) — 1:0. **Кубок УЕФА. 1/32 фіналу.** «Дніпро» (Україна) — «Адміра-Ваккер» (Австрія) — 1:0, «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина)— «Спартак» (Владикавказ, Росія) — 0:0, «Динамо» (Москва, Росія)—«Айнтрахт» (Німеччина) — 0:6, «Ювентус» (Італія)— «Локомотив» (Москва, Росія) — 3:0, «Твенте» (Нідерланди) — «Баварія» (Німеччина) — 3:4, «Інтер» (Італія) — «Рапід» (Румунія) — 3:1, «Брондбю» (Данія) — «Данді Юнайтед» (Шотландія) — 2:0, «Норчепінг» (Швеція) — «Мехелен» (Бельгія) — 0:1, «Естер» (Швеція) — «Конгсвінгер» (Норвегія) — 1:3, «Славія» (Чехія) — «ОФІ Крете» (Греція) — 1:1, «Трабзанспор» (Туреччина) — «Валетта» (Мальта) — 3:1, «Вац-Самсунг» (Угорщина) — «Аполлон» (Кіпр) — 2:0, «Куусюсі» (Фінляндія) — «Варегем» (Бельгія) — 4:0, «Казіно» (Австрія) — «Дац» (Чехія) — 2:0, «Карлсруе» (Німеччина) — «ПСВ Ейндховен» (Нідерланди) — 2:1, «Янг Бойз» (Швейцарія) — «Сельтік» (Шотландія) — 0:0, «Антверпен» (Бельгія) — «Марітімо Фунхал» (Португалія) — 2:0, «Богеміанс» (Ірландія) — «Бордо» (Франція) — 0:1, «Ольберг» (Данія) — «Депортіво» (Іспанія) — 1:0, «Юніон Спортіве» (Люксембург)—«Боавішта» (Португалія) — 0:1, «Крузейдерс» (Північна Ірландія) — «Серветт» (Швейцарія) — 0:0, «Хартс» (Шотландія) — «Атлетіко» (Іспанія) — 2:1, «Коджаеліспор» (Туреччина) — «Спортінг» (Португалія) — 0:0, «Глорія» (Румунія) — «Бранік» (Словенія) — 0:0, «Слован» (Словаччина) — «Астон Вілла» (Англія) — 0:0, «Ботев» (Болгарія) — «Олімпіакос» (Греція) — 2:3, «Лаціо» (Італія) — «Локомотив» (Пловдив, Болгарія) — 2:0, «Норвіч Сіті» (Англія) — «Вітесс» (Нідерланди) — 3:0, «Тенеріфе» (Іспанія)— «Осер» (Франція) — 2:2.

Запитуєте — відповідаємо

ЧЕКАЙТЕ, КООПЕРАТОРИ, ПОЛЕГШЕННЯ

Може, уряд справді подбає про вас. А що чекає усіх, хто мешкає в державних і приватизованих квартирах!

Автори кількох листів з Києва, Севастополя, міста Городні Чернігівської області звернулися з проханням до редакції за роз'ясненням ряду проблем, пов'язаних з різким подорожчанням будівництва і експлуатації кооперативних квартир.

Справді ж бо, лібералізація цін, інфляція — перші агресивні прояви ринкових відносин — боляче й жорстоко вдарили учасників житлово-будівельних кооперативів. Адже більшість з них просто не в змозі оплатити (із заробітної плати) вартості замовлених квартир, що обчислюється нині вже десятками мільйонів карбованців.

А як до цього ставиться уряд? Чи допомагатиме громадянам, які будують кооперативні квартири?

Відповісти на запитання читачів прошу заступника завідуючого відділом з питань житлово-комунального господарства Кабінету міністрів Ігоря ЄЛЕНЄВА. Саме в нього сконцентрована вся інформація з порушених питань.

— Відповідно до Закону «Про державний бюджет України на 1993 рік» передбачено надання державних пільгових кредитів громадянам, котрі здійснюють будівництво кооперативного житла за власні кошти після 1 січня 1992 року. Однак фінансові можливості дозволяють надати цей кредит тільки четвертій частині таких громадян.

Порядок надання і погашення державного пільгового кредиту житлово-будівельним (житловим) кооперативам з оплатою трьох або й менше відсотків річних затверджено Мінфіном, Мінекономіки і Укрсоцбанком за узгодженням з Національним банком.

Цим законом передбачено також продовжити часткове компенсування додаткових витрат на кооперативне будівництво житла тим, хто розпочав його до 01.01.1992 року. Зокрема, уточненнями до Державного бюджету на 1993 рік передбачено виділення понад 84 млрд. карбованців. Постановою Кабінету міністрів України від 29.04.93 року за № 308 уточнено раніше чинний порядок надання компенсації і доручено Мінфіну та Мінекономіки здійснювати перегляд його залежно від темпів лібералізації цін в межах наявних фінансів. Решту потреб у коштах замовникам необхідно задовольняти через банківський кредит або грошову допомогу підприємств і організацій, де працюють члени ЖБК.

Декретом Кабінету міністрів від 30.04.93 року (№ 43—93) відмінено податок на добавлену вартість робіт, пов'язаних з будівництвом житла за рахунок коштів забудовників.

Кабінет міністрів погодився з пропозицією Мінекономіки щодо продажу з аукціону вільних кооперативних квартир для часткової компенсації членам кооперативу значного подорожчання вартості житла.

— **Проте вжиті урядом заходи не знімають напруженості серед житлово-будівельних (житлових) кооперативів, невдоволення їх членів, про що свідчать листи до редакції.**

— На жаль, це так. Тому вжито ще один захід. У зв'язку з обмеженістю коштів у цьому році припинено компенсації для гаражно-будівельних і дачно-будівельних кооперативів, а також садівничих товариств.

— **Тобто процес перетягування ковдри триває. А тепер про те, що змушує багатьох членів ЖБК звертатися до редакції — про компенсацію експлуатаційних витрат кооперативам так само, як для приватизованого і державного житла. Адже плата за кооперативні квартири у кілька разів вища, ніж за державні.**

— Над цим питанням якраз і працюють фахівці. Бо в ньому стикуються ринкові принципи самоокупності витрат на утримання житла і порядок, що залишився від нашого «соціалізму», щодо дотування цих витрат.

Розуміємо, що до впровадження реформи оплати праці полегшити життя кооперативним забудовникам дуже важко, але справедливість вимагає цього. Тому в названому Законі про держбюджет закладено лише часткову компенсацію вартості експлуатації ліфтів, теплоносіїв та інших послуг, що надаються кооператорам. Але значне підвищення заробітної плати двірникам, прибиральникам, сантехнікам, електрикам складає в умовах лібералізації цін значну суму.

— **То залишається поки що лише одне — просити фахівців скоріше підготувати добре продумані й справедливі пропозиції. Але ж і цим не вичерпуються проблеми будівництва і експлуатації кооперативних будинків?**

— Так. Ще не розв'язано питання індексації внесків на наступний ремонт, стягнення податків із заробітної плати штатних працівників кооперативних товариств, урегулювання взаємовідносин з банками, замовниками і будівельними організаціями, передання на баланс місцевих Рад вбудованих приміщень у будинках ЖБК тощо.

Всі ці та багато інших проблем повинні знайти розв'язання у законі про державну житлову політику України, проект якого розробляється. Водночас готуються проекти постанов та положень Кабінету міністрів щодо регулювання окремих питань забезпечення населення житлом.

Найближчим часом Кабінет міністрів має розглянути питання реформи квартирної плати і плати за комунальні послуги. Нею передбачається поетапний перехід на оплату за собівартістю робіт, пов'язаних з утриманням житлових будинків, територій навколо них, а також адресну компенсацію цих витрат малозабезпеченим категоріям громадян незалежно від того, в якому за власністю житлі вони мешкають.

— **Тож усім, хто мешкає в будинках державного житлового фонду, слід чекати суттєвого підвищення квартплати?**

— Мабуть, що так. Але це підвищення компенсуватиметься через споживчий кошик, заробітну плату.

Інтерв'ю взяв Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 811932.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Зам. 0311177.

1, 4, 6, 7 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».